

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

VYBRANÁ TÉMATA

3/2014

MAĎARSKO PARLAMENTNÍ VOLBY 2014

Tereza Česká

duben 2014

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

Základní charakteristika politického systému

Maďarsko prošlo po drtivém volebním vítězství strany Fidesz v čele s Viktorem Orbánem v roce 2010 nejvýznamnější ústavní změnou po pádu komunistického režimu.¹ Fidesz a jeho spojenci získali téměř 70 % poslaneckých mandátů, což jim poskytlo ústavní většinu. Maďarsko si po obnovení demokracie jako jediná země v postkomunistického regionu ponechalo ústavu z doby komunistické vlády, ústava z roku 1949 ovšem prošla v roce 1989 po vyjednávání u kulatého stolu (dialog vlády s opozicí) tzv. konstituční revolucí. Viktor Orbán a jeho strana pak nutností překonání (post)komunismu ospravedlňovali nezbytnost přijetí nové ústavy.

Návrh nové ústavy byl předložen do parlamentu již 14. března 2011, měsíc na to (18. dubna) ji parlament schválil. Nová ústava vstoupila v platnost 1. ledna 2012. V souvislosti s tím došlo také ke změně volebního zákona, jehož nové znění bylo platné již pro volby roku 2014. Obě klíčové normy ztlačily podobu a výsledek parlamentních voleb konaných 9. dubna 2014. Ústavní změna byla kritizována maďarskou opozicí a Evropskou komisí, zabývala se jím i Benátská komise Rady Evropy.² Podle kritiky měly změny mimo jiné vést k poškození menších stran a k potlačení svobody médií a oslabení nezávislosti justice. Maďarská vláda reagovala na kritiku dílčí změnou ústavy, schválenou 16. září 2013.

Podle nové ústavy je Maďarsko parlamentní republikou. Na rozdíl od předchozí úpravy však došlo ke změně oficiálního názvu státu, kdy namísto Maďarská republika je to nyní pouze o Maďarsko. Tuto změnu opozice rovněž kritizovala, když v ní spatřovala symbolický odkaz na meziválečný konzervativně autoritářský režim admirála Horthyho.

Moc výkonná je rozdělena mezi vládu a prezidenta, přičemž prezident plní převážně reprezentativní funkci, vrcholným výkonným orgánem je maďarská vláda. **Prezident** je volený Národním shromážděním na dobu pěti let s možností jednoho znovuzvolení. Prezidentem může být zvolen občan Maďarska starší 35 let. Pravomoci prezidenta jsou dány jeho reprezentativní funkcí. Prezident ratifikuje mezinárodní smlouvy, je vrchním velitelem ozbrojených sil, vyhlašuje volby a celostátní referenda. Prezident může za určitých podmínek rozpustit parlament a disponuje také zákonodárnou iniciativou. Většina právních aktů musí být kontrasignována premiérem nebo příslušným ministrem.

Vládu tvoří premiér a ministři. Kandidáta na post premiéra jmenuje prezident. Premiér předstupuje před Národní shromáždění s programovým prohlášením a pro získání důvěry potřebuje nadpoloviční většinu všech poslanců. Ministry jmenuje a odvolává prezident na návrh premiéra. V Maďarském politickém systému je nejsilnější funkcí právě osoba premiéra. V Maďarsku funguje institut konstruktivního vyjádření nedůvěry,³ jemuž čelí podobně jako u vyjádření nedůvěry pouze předseda vlády. V důsledku toho jsou vlády v Maďarsku poměrně stabilní.

Zákonodárnou moc v Maďarsku představuje jednokomorové Národní shromáždění. Počet členů se po ústavní změně razantně snížil z původních 386 na poslanců na současných 199 poslanců. Poslanci jsou voleni na čtyři roky. Parlament zasedá

¹ Blíže k volbám roku 2010 viz Kůta, M.: Parlamentní volby v Maďarsku 2010. Parlamentní institut, Vybraná témata 7/2010. URL: <http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=62629> [17. 4. 2014].

² Více ke stanovisku Benátské komise Rady Evropy viz Pejchalová Grünwaldová, V.: Benátská komise: Stanovisko k nové ústavě Maďarska. Parlamentní institut, Vybraná témata 14/2011. URL: <http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=72530> [17. 4. 2014].

³ Nedůvěru vládě lze vyjádřit nadpoloviční většinou všech poslanců a pouze při současném zvolení nového premiéra.

dvakrát do roka a mimořádnou schůzi může svolat prezident, vláda nebo skupina poslanců. Zákonodárnou iniciativou disponují vláda, prezident, výbory i jednotlivý poslanec. Díky rigidním podmínkám rozpuštění Národního shromáždění nedošlo v Maďarsku od roku 1989 k předčasným volbám.

V roce 2014 se také poprvé volilo podle nového volebního systému. Původní volební systém (tzv. supersmíšený) byl dvoukolový, kdy bylo 176 poslanců z celkové počtu 386 křesel voleno většinově v dvoukolovém volebním klání v jednomandátových volebních obvodech a 146 mandátů se dělilo mezi kandidující strany poměrně ve 20 obvodech. Zbylých 64 mandátů bylo rozděleno poměrným volebním systémem v jednom celostátním obvodě. Tento volební systém vedl k poměrně stabilním vládním koalicím, nicméně podporoval existenci dvou polarizovaných bloků, které nemusely vždy odrážet názorově pestrou maďarskou společnost.⁴ Koncem roku 2011 schválil parlament nový volební zákon, kterým se výrazně mění způsob volby. V lednu 2013 Ústavní soud shledal některá ustanovení volebního zákona jako protiústavní a zrušil např. povinnost voličské registrace nejpozději 15 dní před volbami nebo omezení vysílání volebních spotů pouze ve veřejnoprávních médiích.⁵

Změna volebního zákona posouvá efekt maďarského volebního systému k většinovému, přestože si formálně zachovává charakter smíšeného volebního systému. Celkem 106 křesel se nově dělí v jednomandátových volebních obvodech a 96 mandátů se vybírá z celostátní stranické kandidátní listiny (volič má tedy dva hlasy: jeden hlas je pro konkrétního kandidáta a druhý pro politickou stranu). Zrušení druhého kola většinové volby znamená, že kandidát může získat mandát na základě relativní, nikoli absolutní většiny hlasů. Pro registraci kandidatury v jednomandátových obvodech se vyžaduje petice s ověřenými podpisy alespoň 500 oprávněných voličů žijících na území daného obvodu. V poměrné složce mohou kandidovat nejen politické strany, ale také představitelé národnostních menšin. Pro registraci stranické kandidátní listiny je potřeba, aby strana současně postavila kandidáty alespoň ve 27 jednomandátových obvodech, kde se volí většinovým systémem, přičemž tyto obvody musí být alespoň v osmi z 19 maďarských regionů a hlavním městem Budapešti. Na kandidátní listiny národnostních menšin se tato podmínka neuplatňuje.⁶

Poprvé v historii mohou také volit maďarští občané, kteří nemají trvalé bydliště na území Maďarska. Volit ale mohou pouze maďarské strany a nesmějí volit v jednomandátových volebních obvodech. Další novinkou je možnost zisku parlamentního zastoupení pro národnostní menšiny, pokud jejich kandidát získá alespoň čtvrtinu hlasů průměrného počtu hlasů pro získání mandátů. I v případě, že národnostní menšina nedosáhne této kvóty, může do parlamentu zaslat svého zástupce, tzv. ombudsmana, který ale nebude mít hlasovací právo.

Alokace mandátů je v novém systému poměrně komplikovaná. Poté, co se rozdělí 106 křesel v jednomandátových obvodech systémem „prvního na pásce“ (britský systém *first-past-the-post*),⁷ hlasy pro přerozdělení zbývajících 93 křesel se sčítají ze tří zdrojů: 1) hlasy pro stranickou národní kandidátku, 2) hlasy zahraničních Maďarů pro stranickou kandidátku a 3) hlasy nevítežných kandidátů z jednomandátových obvodů včetně těch hlasů, které vítězný kandidát „nepotřeboval“ pro své vítězství

⁴ Mlejnek, J.: Brzda, plyn, nebo deformátor? Maďarský smíšený volební systém a jeho dvacetileté působení na tvar maďarské politiky. *Acta Politologica*, 2009, roč. 1, č. 1, s. 22.

⁵ Dostupné z <http://www.bbc.com/news/world-europe-20909038> (7. 4. 2013).

⁶ Blíže k parametrům volebního procesu viz maďarský Národní volební úřad, dostupné z http://www.valasztas.hu/en/ogyv2014/412/412_0.html (28. 4. 2013).

⁷ Kandidát s největším počtem hlasů získává mandát. Není třeba nadpoloviční počet hlasů.

(tzv. kompenzace pro vítěze: pokud kandidát získal např. 20 tisíc hlasů a následující kandidát 15tisíc hlasů, do národní kandidátky bude připočteno rovněž 4999 hlasů vítězného kandidáta). Hlasy jednomandátových obvodů se převádějí pouze od kandidátů stran směrem k jejich kandidující straně. Celkově tedy mají mandáty z poměrné složky kompenzovat pokrivený reprezentace způsobené efektem prostě většinového volebního systému.

Mandáty se následně rozdělují pouze stranám, které překročí hranici 5 % platných hlasů, přičemž pro koalice stran se uplatňuje tzv. aditivní klauzule, tj. Pro koalici dvou stran je to alespoň 10 % a pro koalici tří a více stran 15 %. Křesla v Národním shromáždění se rozdělují při použití volebního dělitele, konkrétně d'Hondtovy metody (systém, který se používá i v České republice). V tabulce níže jsou přehledně uvedeny všechny základní změny vyplývající z nového volebního zákona.

Tabulka 1: Přehled změn volebního systému

	Původní volební systém	Nový volební systém
Počet kol	2	1
Volební práh	5 %	5 %
Celkový počet poslaneckých míst	386	199
Počet jednomandátových volebních obvodů	176	106
Podíl jednomandátových volebních obvodů	46 %	53 %
Počet mandátů na poměrné kandidátní listině (max.)	152	93
Počet mandátů kompenzujících většinový účinek (min.)	58	
Průměrný počet obyvatel žijících ve volebním obvodě	45 000	75 000
Potřebný počet podpisů pod peticí pro kandidáta	750	500

Zdroj: Political Capital 2012: 2, upraveno, aktualizováno.

Nový volební zákon čelil před volbami velké kritice. Výtky směřovaly především ke způsobu jeho prosazení vládní stranou Fidesz: zákon byl označován jako zákon jedné strany a způsob jeho přijetí jako demonstrace síly. Došlo také ke změně hranic volebních obvodů a Fidesz byl podezříván z tzv. gerrymanderingu, tedy účelového překreslování těchto hranic s cílem zvýhodnit sebe sama (např. díky koncentraci vlastních voličů, kteří se pak stanou největší menšinou, jež postačuje k zisku mandátu). Způsob kompenzace, kdy se neuplatněné hlasy také stran vítězných kandidátů převádějí do poměrné složky volebního systému, byl také napadán opozicí, podle které bude docházet k zvýhodňování velkých stran, které zabrání menším stranám překročit potřebné 5% kvórum.

Stranický systém

Stranický systém je od roku 1989 relativně stabilní s malým počtem stran, které jsou polarizované na dva bloky: sociálně demokratická a liberální levice proti konzervativní, křesťansky a národně orientované pravici.⁸ Počet stran v Národním shromáždění nikdy nepřekročil šest a po posledních volbách v roce 2010 byly v parlamentu zastoupeny pouze čtyři strany. Předvolební kampaň byla poznamenána roztržičností opozice a tvořením předvolebních koalic. Fidesz se spojil ve volební alianci s KDNP (Křesťansko-demokratickou lidovou stranou) a pět středo-levicových stran se sjednotilo pod názvem Jednota (Összefogás).

Svaz mladých demokratů – Maďarská občanská strana (Fidesz – MPP)

Svaz mladých demokratů-Maďarská občanská strana (Fidesz) vznikl roku 1988 a vymezoval se vůči komunistické vládě. V první polovině 90. let byl Fidesz převážně liberální až radikálně liberální stranou. Pod vedením Viktora Orbána se strana přetřansformovala na středopravicovou stranu křesťanskodemokratické orientace s prvky nacionalismu.⁹ Fidesz po prohraných volbách v roce 2002 připojil k názvu přídomek „Maďarská občanská strana“ (mezi lety 1998-2002 byl Fidesz vládní stranou a Viktor Orbán premiérem). Stranu dodnes vede výrazná osobnost Viktora Orbána, který nemá v jejím rámci konkurenci. Pod Orbánovým vedením strana dvakrát ve volbách získala ústavní většinu – v roce 2010 a znovu v roce 2014.

Křesťanskodemokratická lidová strana (Kereszténydemokrata Néppárt, KDNP)

Křesťanskodemokratická lidová strana je historická pravicová konzervativní strana, která od voleb v roce 2006 vstupuje do volební koalice se stranou Fidesz, díky které se pravidelně dostává do parlamentu. Strana svým programem cílí hlavně na katolické voliče a usiluje o zvýšení vlivu katolické církve. Současným předsedou je Zsolt Semjén.

Jobbik (Jobbik Magyarorszáért Mozgalom)

Strana Jobbik – Hnutí za lepší Maďarsko je krajně pravicovou stranou, která je od voleb 2010 zastoupena v parlamentu jako třetí nejsilnější subjekt. Strana poprvé uspěla ve volbách do Evropské parlamentu v roce 2009, kdy získala tři křesla. Program strany Jobbik je charakteristický nacionalistickými, xenofobními a šovinistickými prvky. Strana opakovaně volá po zrušení tzv. Benešových dekretů a Trianonské dohody. Představitelé strany jsou proslulí především svými protiromskými a antisemitskými výroky. Se stranou je také spojená Maďarská garda, která byla pro svoji militantní povahu postavena mimo zákon. Předsedou Jobbiku je Gábor Vona.

Maďarská socialistická strana (Magyar Szocialista Párt, MSZP)

Maďarská socialistická strana je parlamentní středo-levicová strana (sociální demokracie). Vznikla v roce 1989 odtržením proreformních členů od tehdejší komunistické strany. Strana v prvních svobodných volbách propadla, ale v roce 1994 drtivě vyhrála a provedla zemi ekonomickou transformací. Ve vládě byla ještě v letech 2002-2006 a 2006-2010, kdy byla poražena hlavním politickým konkurentem stranou Fidesz. MSZP je liberální proevropskou stranou a ostře se vymezuje proti

⁸ Cabada, Ladislav Komparace politických systémů III., Praha: VŠE, 2004 s. 82.

⁹ Cabada, Ladislav, op.cit., s. 83.

nacionální politice pravicových stran. Strana je ale po volebním debaklu v roce 2010 (pouhých 15% hlasů) zmitána personální krizí a přetrvávajícími korupčními skandály. Současný předseda strany je Attila Mesterházy a MSZP nyní kandiduje ve volební alianci Jednota.

Demokratická koalice (Demokratikus Koalíció, DK)

Stranu založil v roce 2010 bývalý premiér a předseda MSZP Ferenc Gyurcsány poté, co byl po volebním debaklu nucen opustit předsednictví socialistů. Strana DK se vymezuje středo-levicově, je však výrazně personalizovaná s osobností Gyurcsányho jako středobodem. Ve volbách kandidovala v koalici Jednota.

Společně 2014 (Együtt 2014)

Společně 2014 je předvolební koalice/hnutí, jehož hlavním cílem je sesadit premiéra Orbána. Společně 2014 tvoří tři menší uskupení, hnutí vzniklo v roce 2012. Předsedou je Gordon Bajnai, bývalý maďarský premiér.

Dialog pro Maďarsko

Dialog za Maďarsko založili v roce 2013 bývalí členové strany LMP (Politika může být jiná), kteří ji opustili po vnitrostranické krizi. Hnutí kandidovalo na společné kandidátce Jednoty.

Maďarská liberální strana (Magyar Liberális Párt, MLP)

Maďarská liberální strana je nová strana založená roku 2013 bývalým předsedou strany SZDSZ (Svazu svobodných demokratů) Gáborem Fodorem. Jejím programem je „sympatický liberalismus“, čímž se MLP chce odlišit od zdiskreditované SZDSZ, která v minulosti patřila ke klíčovým stranám levicových vlád. Strana kandidovala společně v koalici Jednota s ostatními středo-levicovými stranami.

Politika může být jiná (Lehet Más a Politika, LMP)

Ve stranu se tato původně nevládní ekologická organizace přeměnila na jaře 2009 před volbami do Evropského parlamentu. LMP se snaží představovat alternativu k větším stranám a bojuje proti extrémistickým projevům ve společnosti. Předsedou strany je András Schiffer.

Předvolební kampaň

Podoba předvolební kampaně byla poznamenána dopředu známým výsledkem: vítězem voleb se podle všech průzkumů měla stát strana Fidesz s velkým náskokem před svými soupeři. Viktor Orbán odmítl vystupovat v předvolebních debatách se svými soupeři s odůvodněním, že: „levice nepředstavila kandidáta vhodného pro

premiérské křeslo¹⁰ a s diskreditovanou a rozhádanou levicí nebo s extremistickým Jobbikem nechce premiér Orbán diskutovat.¹¹

Kampaň Fideszu se soustředila na čtyři hlavní body: ochrana stávajících a vytváření nových pracovních míst, zachování výše penzí, prosazování dotační rodinné politiky a pokračování v redukci cen energií, kdy Fidesz vedl iniciativu „Tým Maďarsko“, jejímž hlavním cílem byla právě ochrana cen domovních energií před nadnárodními společnostmi, které se podle Orbána snaží ovládnout maďarský energetický trh.¹²

Strana Jobbik slibovala v kampani Maďarům pracovní místa, důstojný život a zajištění práva a pořádku, narážejíc na komplikovanou maďarskou-romskou koexistenci. Předseda strany Vona dopředu deklaroval, že se nechystá do koalice s žádnou z kandidujících stran a slíbil vyhlášení referenda o ochraně Maďarské země a o změně Maďarské přístupové smlouvy k Evropské unii.¹³ Ve srovnání s minulými volbami strana v kampani vystupovala relativně umírněně.

Středolevicová opozice (MSZP, MLP, E14, DK a Dialog pro Maďarsko) se rozhodla kandidovat společně ve volební koalici, aby netříštila síly proti Fideszu. Attila Mesterházy byl představen jak lídr kandidátky a potenciální předseda vlády. Opozice vedla hlavně negativní kampaň proti Fideszu, kritizovala dohodu mezi Orbánem a Putinem o výstavbě dvou nových reaktorů u jaderné elektrárny Paks¹⁴ a varovala před „návratem do Horthyho éry“.¹⁵

LMP (Politika může být jiná) kritizovalo ve své kampani hlavně politický obrat, které Maďarsko zaznamenalo během Orbánovo vládnutí. LMP nabízí více ekologickou politiku a vytvoření pracovních míst odolných proti ekonomické krizi v nejvíce znevýhodněných oblastech. Fidesz včetně levicové opozice jsou podle LMP zodpovědní za ekonomickou krizi a vysokou nezaměstnanost.

Před volbami byla velmi kritizována Orbánova volební reforma. Nový volební systém má zvýhodňovat největší strany a podle mnohých byla účelově zavedena, aby zajistila výrazné vítězství straně Fidesz. Kompenzace zahrnující i hlasy pro vítěze pro vítěze, překreslení volebních obvodů či zrušení druhého kola při volbách v jednomandátových obvodech nahrávají největší straně. Opozice i média udělaly z parlamentních voleb 2014 referendum o premiérovi Viktoru Orbánovi, kdy mu kritici vyčítají jeho autoritářské způsoby vládnutí a odklon Maďarska od modelu demokratické evropské země.¹⁶ Zahraniční média označují maďarské volby za sice regulérní, ale nikoli férové, kdy nedochází k alternaci strany a jediná silná opozice k Fideszu je extremistická strana Jobbik, a varují před dalším omezováním svobody

¹⁰ Fidesz dismisses Mesterházy's call for TV debate with Orbán. In: Politics.hu [online]. 16.3.2014 [cit. 2014-04-08]. Dostupné z: <http://www.politics.hu/20140316/fidesz-dismisses-mesterhazys-call-for-tv-debate-with-orban/>

¹¹ ŠIMEČKA, Martin. Tajemství pustý. Respekt. 2014, roč. 2014, č. 15.

¹² Fidesz calls forums on utilities price cuts. In: Politics.hu [online]. 2014 [cit. 2014-04-08]. Dostupné z: <http://www.politics.hu/20140104/fidesz-calls-forums-on-utilities-price-cuts/>

¹³ Jobbik to overthrow past 24 years, says Vona. In: Politics.hu [online]. 2014 [cit. 2014-04-08]. Dostupné z: <http://www.politics.hu/20140118/jobbik-to-overthrow-past-24-years-says-vona/>

¹⁴ Na výstavbu si Maďarská vláda půjčí 4 miliardy forintů od ruské vlády. Stavbu bude mít na starosti ruská společnost Rosatom.

¹⁵ Mesterházy: voters must choose modern republic or restoration of "Horthy era". In: Politics.hu [online]. 2014, 25.1. [cit. 2014-04-08]. Dostupné z: <http://www.politics.hu/20140125/socialist-leader-calls-for-unity-to-replace-orban-government/>

¹⁶ Opposition parties protest Paks upgrade in Budapest. In: Politics.hu [online]. 2014, 3.2. [cit. 2014-04-08]. Dostupné z: <http://www.politics.hu/20140203/opposition-parties-protest-paks-upgrade-in-budapest/>

tisku a nezávislosti justice či možnými voluntaristickými zásahy stádu do ekonomiky (např. znárodněním).¹⁷

Výsledky voleb

Podle všech předpokladů vyhrála parlamentní volby konané 6. dubna 2014 strana Fidesz v čele s Viktorem Orbánem s celkovým ziskem 133 mandátů a 44,4% všech hlasů. Na druhém místě skončila levicová Jednota, která získala celkem 38 křesel při zisku 25,9 % hlasů. Následuje strana Jobbik s 20,5 % hlasů, což je v přepočtu 23 křesel. Jako poslední subjekt, který překročil 5% volební práh, skončilo hnutí Politika je jiná, které bude mít v parlamentu celkem pět zástupců. Volební účast byla 61,07 %, což znamená jisté snížení oproti předchozím volbám z roku 2010, kdy k urnám dorazilo 64,38 % voličů.

Národní shromáždění bude v prakticky totožném složení jako v letech 2010–2014. Do parlamentu se nedostala žádná nová strana, která by kandidovala samostatně. Opozice ve volbách utrpěla velkou porážku a její krize bude patrně přetrvávat i v dalších letech. Alarmující je třetí místo strany Jobbik, jejíž předseda Gábor Vona označil svoji stranu za nejsilnější a nejúspěšnější radikální nacionalistickou a euroskeptickou stranu Evropy. Fidesz rovněž těsně obhájil 2/3 většinu potřebnou pro případné změny Ústavy a bude mít tedy volnou ruku při svém vládnutí. Viktor Orbán po volbách prohlásil, že bude pokračovat v reformách, které ve vládě strana Fidesz započala.¹⁸

Tabulka 2: Výsledky parlamentních voleb 2014

	Celostátní kandidátka		Jednomandátové obvody		Celkový počet mandátů	
	Mandáty	Hlasy	Mandáty	Hlasy	Mandáty	Podíl
FIDESZ – KDNP	37	2 142 142	96	2 165 344	133	66,8 %
Jednota Összefogás	28	1 289 309	10	1 317 877	38	19,1 %
Jobbik	23	1 017 550	0	1 000 637	23	11,6 %
LMP	5	268 840	0	244 191	5	2,5 %

Zdroj: Národní volební úřad. Dostupné z http://valasztas.hu/en/ogyv2014/416/416_0_index.html

¹⁷ Hungarian elections: Not fixed but not fair. In: Theguardian.com [online]. 2014, 4.4. [cit. 2014-04-08]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/commentisfree/2014/apr/04/hungarian-elections-not-fixed-but-fair-editorial>

¹⁸ Hungary's Orban romps to victory as far-right makes gains. In: Uk.new.yahoo.com [online]. 2014 [cit. 2014-04-08]. Dostupné z: <https://uk.news.yahoo.com/hungarys-orban-sweeps-victory-far-makes-gains-120553633.html#QQ0ioFr>

Zdroje:

CABADA, Ladislav a Vladimíra DVOŘÁKOVÁ. Komparace politických systémů III. Vyd. 2., přeprac. Praha: Oeconomica, 2004

MLEJNEK, Josef (2009). Brzda, plyn, nebo deformátor? Maďarský smíšený volební systém a jeho dvacetileté působení na tvar maďarské politiky. Acta Politologica, Vol. 1, No. 1, s. 1-28. ISSN 1803-8220

REŠETKA, Lukáš. Politický systém Maďarskej republiky - súčasný stav a možné zmeny po víťazstve Fideszu [online]. E-polis.cz, 17. červen 2010. [cit. 2014-04-08]. Dostupné z: <http://www.e-polis.cz/komparace/507-politicky-system-madarskej-republiky-sucasnny-stav-a-mozne-zmeny-po-vitazstve-fideszu.html>

ŠIMEČKA, Martin. Tajemství pusty. Respekt. 2014, roč. 2014, č. 15.

Political Capital: The New electoral law in Hungary: In depth analyses. Political Capital, Policy Research and Consulting Institute, 2012. [cit. 2014-04-08]. URL: http://www.valasztasirendszer.hu/wp-content/uploads/PC_ElectoralSystem_120106.pdf [8. 4. 2014].

Fidesz dismisses Mesterházy's call for TV debate with Orbán. In: Politics.hu [online]. 16.3.2014 [cit. 2014-04-08]. Dostupné z: <http://www.politics.hu/20140316/fidesz-dismisses-mesterhazys-call-for-tv-debate-with-orban/>

Maďarská ústava. In: Kormany.hu [online]. 2013 [cit. 2014-04-08]. Dostupné z: <http://www.kormany.hu/download/e/2a/d0000/THE%20FUNDAMENTAL%20LAW%20OF%20HUNGARY.pdf>

Jobbik to overthrow past 24 years, says Vona. In: Politics.hu [online]. 2014 [cit. 2014-04-08]. Dostupné z: <http://www.politics.hu/20140118/jobbik-to-overthrow-past-24-years-says-vona/>

Fidesz calls forums on utilities price cuts. In: Politics.hu [online]. 2014 [cit. 2014-04-08]. Dostupné z: <http://www.politics.hu/20140104/fidesz-calls-forums-on-utilities-price-cuts/>

Mesterházy: voters must choose modern republic or restoration of "Horthy era". In: Politics.hu [online]. 2014, 25.1. [cit. 2014-04-08]. Dostupné z: <http://www.politics.hu/20140125/socialist-leader-calls-for-unity-to-replace-orban-government/>

Opposition parties protest Paks upgrade in Budapest. In: Politics.hu [online]. 2014, 3.2. [cit. 2014-04-08]. Dostupné z: <http://www.politics.hu/20140203/opposition-parties-protest-paks-upgrade-in-budapest/>

Hungarian elections: Not fixed but not fair. In: Theguardian.com [online]. 2014, 4.4. [cit. 2014-04-08]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/commentisfree/2014/apr/04/hungarian-elections-not-fixed-but-fair-editorial>

Hungary's Orban romps to victory as far-right makes gains. In: Uk.new.yahoo.com [online]. 2014 [cit. 2014-04-08]. Dostupné z: <https://uk.news.yahoo.com/hungarys-orban-sweeps-victory-far-makes-gains-120553633.html#0Q0ioFr>